

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelyme gyei Jegyzői-Egyet" hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Megüresedett mandátum.

Székelyudvarhely, jun. 5.

Korunk gyorsan él és még mohóbb gyorsasággal törekszik előre. A tegnapi eseményeit feleli ma, és nem gondol másra, csak a jövőre. A közvélemény sokkal hálátlanabb a legkeményebb szívű zsarnoknál, mert ez talál legszorosabb munkája közt is alkalmat az elismerésre, míg a közvélemény gyorsan feled és csodálatos módon mégis azt követeli, hogy önfeláldozó, öntudatos munkásai legyenek.

Ime, Solymossy Endre meghalt. Egy nagy, nemes harcban vesztette életét, amely a szó legszorosabb értelmében közügy volt. A közszolgálatában becsülettel végzett munkájában erőt merített a közvélemény erőteljes támogatásából, melyet meghálált önzetlen, nemes kitartásával. A székelységért, e város polgárságáért lelke egész erejét csatába vitte. Az ő érdeme, hogy meglátta, az ő érdeme, hogy előtérbe helyezte az egész vonalon azokat. És amikor egyszer ott voltak: a meggyőződés teljességével, a tudás és kitartás egész hatalmával, a férfiu egész öntudatával vette kezébe azokat. Munkájának marandó sikerei vannak.

És a közvélemény, ez a telhetetlen moloch, megdöbbenve állt meg koporsójánál, elnémult az élet vásári zajának komédiája: és ma — ma az érdeklí őt, hogy ki lesz az ő utóda a város képviselőségében?

Az élet, forratagában meggyé feltartóztatlanul, s a képviselőválasztás láza napról-napra jobban elfogja az embereket. Minden sarokban a választás esélyeit mérlegelik. Kaszinóknak, a körökben, vendéglőkben és üzletekben, az utcán és családi tüzhely mellett csakis a képviselőválasztásról folyik a szó, még pedig nem suttogva. A személyek körül forog a téma; elvekről, pártok hangulatáról azonban nem esik szó.

Szóval a nép... a nép újra boldog. Mert — úgy gondolja egy része, — az nem lehet másképpen, mint hogy a képviselőjelölt urak megjelennek színe előtt, ígérnek olajat, illatos bort, melyben tűz és mámor van, rendeznek ünnepeket, hogy kiszáradt ajkuk az ők dicsőségüket zengjék.

Azonban hinni akarjuk és úgy is tudjuk, hogy Székelyudvarhely város értelmes polgárságát, választóközönységét aligha lehet senki olyan jelöltnek megnyerni, kit esetleg felülről kolportálnak szép szóval, hangos ígérettel. Ennek a rendszernek rég vége van. Vége lett pedig akkor, amidőn a polgárság tudatára ébredt annak, hogy a — jóllehet drága pénzen — importált képviselőjelöltek sem különbek, sőt még olyanok sincsenek, mint a mi saját termeléseink, akik itt nőve fel, kell ismerjék azokat az apró fájdalomokat, melyek bár csak itt-ott láthatók szabad szemmel, azonban állandóan égetnek, fejlődésünkben meggátolnak, erőtlenné s így könnyen lepipálhatókká tesznek. Példa rá a szomszédos székely vármegyék erőteljes fejlődése, jó-

vedelmező állami intézmények létesítése, és ami szegénységünk, s mind az utóbbi időnkig való elmaradottságunk.

A választások kiírásáig fölötte rövid idő van. Mindössze 25-30 nap az, amely elválaszt e nevezetes momentumtól. Ennyi idő alatt kell kialakuljon e város képviselőválasztó közönységének a jelölt tekintetében véleménye. Ha csak a mostani parlament niveauját nézzük — melytől távolról sem vagyunk elragadtatva — úgy a város jelöltjének kiválasztása absolute nem okozna gondot, legfentebb azt kellene nézni az illető jelöltben, hogy az ugyanazon nemzeti gondolatot képviselje, mint a mostani parlamentnek többsége. Ilyen pedig minden bokorban terem nem is egy — egy mandátumért.

És éppen itt a bökkenő, mely óvatosságra int nem csak a mi speciális helyzetünkönél fogva, de a megfeneklett országos politika tekintetében is.

A mi bajainkat csak olyan ember ismerheti, ki abban benne él, s a közügyekben nem csak mint szenvedő alany, mint pótdótot fizető, — hanem effektív résztvesz. Csak így ismerhető meg az a sok mindenféle apró szál, melyek összebogozódása teremtette meg évtizedek alatt, hogy e város közönsege majd hogy bele nem roppan a terhekbe anélkül, hogy a cselekvő oldalon vizgástalást találna. A közügyeknek egyéni szempontból való elbírálása alatt a terhek megnőttek, lényeges beruházások elmaradtak és sok olyan

Elfelejtett tavasz.

Itt a tavasz, de pompájában valaminek hiányát érezzük. Volt-e az idén tavasza a szívnek, a költészetnek? A természet négy évszaka bölcsen van elrendezve. Elöl a virágos kikelettel, végül a mulás korszakával, a zordon téllel. Még a költészetben is meg van ez a berendezés, mert legtöbbször találjuk, hogy a költő ifjúságának tavasz-korában lírikus, a nyárnak megfelelő tetterős, cselekvésekre kész férfikorban teremnek a jeles drámai művek s az emlékező, visszatekintő aggság őszi világában alkotják a legremekesebb epikai műveket, legvégül pedig a filozófikus irány tetőzi be a kész pályát. Innen van, hogy a lírikus tiz-husz évi dalolgotása után gyakorta hallgat el, vagy csakis halovány visszfényét produkálja elméje régi lángjának, ha nem gyűjtött elég tapasztalást, elég filozófiát, elég képzettséget, ha tehetsége nem elég izmos arra, hogy irányt, medert változtasson és az epikai, drámai, bölcselmi műfajokban sejtessen folytonos emelkedését és tökéletesedését. Van arra példa, hogy a magasabb, az ódai szárnyalású líra hangjai mindvégig ott csengjenek-bongjanak a nagy koszorúsok szívében, de az már tény, hogy a fiatal poéta epikai műve álmodat fest való helyett, a fiatal drámaíró művét pedig úgy el-özönlik a lírai epizódok, reflexiók és hangulatok, mint amily mértékben a vigkedvű pipacsot és a szende kék buzavirágot sem örömet látja vetése közt a gazda.

Ugy tetszik nekünk, hogy bár a természetben mindig a régi búbájjal mosolyog felénk a szép fiatal május hónap, még se találjuk ott, ahol oly nagy szükség van reá. Hová lett a gyönyörű tavaszi hónap az ifju szivekből s az ifju szív virágokkertjét képező költészetből? A tavasz kiesett az évből, éneklí a költő, de elmult a szívből és megszűnt a dalban is.

Kimegy a gazda gyümölcsös kertjébe és boldogan járja be nemes fákkal szegélyezett utakat s boldog öröme telik virágzásukban és észébe sem jut felszohajítani, hogy „Uram Istenem, mért nem csüng már a fehér, piros virágok helyén mosolygó alma, arany-szinű baraccz, vagy hamvas szilvák özőne?” Látja, hogy a természet rendje van betartva, amikor a gyümölcsöt virág előzi meg s legfeljebb a fagytól, a kora lehullástól félti ezt az üde szíópompát.

De mi történik az irodalomban? Nem zeng felénk a régi szerelem sem, melyben epodés volt, ha a dalnok még nem nyerte el ideáljaaaak boldogító igen-szavát; bubánat, ha szerelme viszonzatlan maradt és ujjongó boldogság áradott a hurokról, ha két tiszta szív érzelme találkozott. Ez az ifju szívek valódi költészete, amely évtizedek óta csak itt-ott zendül már felénk a magyar poézis berkeiből s ha nem volnának régi költőink, az ujjaktól akár el is feledhetnők, hogy a „szabadság, szerelem“ is a dalnak magasztos, édes tárgyai valának. Ma már a berekbe siessünk, hallgassuk meg a fülemilét, figyeljünk a pacsirtára, ha a szívünk dal után epod. „Ich singe, wie ein Vogel singt“, éneklí a németek nagy költője.

Miről dalolnak ma már a fiatal költők? Mit adnak ők az ifju szívnek? Mi hangon lopóznak ma a Helikon tájai felől „ártatlan szívek tavasz kertjébe?“

Dalolnak Istenről, daluk azonban csupa kételkedés, nyilt tagadás, sőt célzatos gunyolása a legszentebbnak, a legmagasztosabbnak. Így kezdí a fiatal dalnok s amit tőle tanul a fiatal olvasó, az a végtelenségben üzött kötségbesés. A vallástalan költő elfuja a sötét tömkelekbe jutott ember világító mécsesét, hogy többé ne találhasson ki, ahol a nap ragyog s még az éj sötétjét is hold és csillagok világítják meg. Voltak minden kornak kétségbeesett

dalnokai, ők azonban legalább siratták hitük vesztét, a jóban vetett bizalmuk elfoszlását, míg ez a most hangicsáló csapat kérkedik lelke sivárgásával, s kár-örömmel szemléli, hogy mások hitét, reményét, ártatlan ábrándvilágát is megrongálhatta.

Dalolnak ma is az emberiség nagy céljáról, a világot mozgató nagy eszmékről s dalolnak a szabadságról is. Csak hogy ebben a dalban nincs fiatalság, valamint május elseje többé nem az első szerelmi csók, első szerelmi dal, első és soha vissza nem térő szerelmi boldogság szimboluma, hanem a felforgató eszméké, a gyűlöleté. Az ő májusukban a vérzős színárnyalata uralkodik, mely a természet májusában nagyon, de nagyon háttérbe szorol ennek szép fehér, kék és rózsás színpompája mellett, szabadságdaluk gedig ha nem alkalmi nóta, akkor egyes osztályok szabadságdala. Mindkettő a stréber-poézis egy sajtóságos neme, amely csak színfaldöngetés, csak léha sablon, csak bombasztikus üvöltés a régi, az egyetemese, a közös, a fiatal szabadságdalhoz képest! Alkalmi és osztály-poézis! Mi köze ehhez a márcziusnak és a májusnak?

Azt ne is bolygassuk, hogy a szerelmi dal mivé lett! Csak gyorsan, gyorsan munkához, kössetek bokrétákat a régi szerelmi költők dalaiból, ha már magatok nem dalolhattok versenyt a csalógánnyal, ha már magatok nem szárnyalhattok ég felé a pacsirtával, s ha már a ti dalotokból nam árad ibolyaillat, nem csillan felénk tavaszi verőfény! Nem tudjátok ti már, mily fénséges volt az erdő, mikor az ifju félelken s mégis forró szavakkal vallá be szerelmét! Csodás dal zsongása tölté meg az erdőt, mikor a szende, tiszta leányka szíve túlaradt a mámorító boldogságtól! Hangzik-e még boldog szerelmese suttogása a hegyoldalban, melyet fűzek árnyalnak és csacsogó patakocska szegélyez? Ott van a régi dalban; az új poézis szennyes, hazug, mótelyező! Ne késle-

terhet vállaltunk magunkra, melyek eminenter állami érdeket szolgálnak.

A város anyagi ügyeinek szanálása tehát első sorban az, amelyben a megválasztandó képviselőnek fel kell ismerni törekvésünk komolyságát, mely a helyi érdekek szférájából kibontakozva, az állami élet fejlődésének nélkülözhetetlen tényezője gyanánt kívánja magát tekinteni. Szükséges az, hogy illetékes helyen forduljon egyszer már komolyan a figyelem mi reánk, és hogy a kormány valahára karunk alá nyuljon és segítő kezet nyújtson nekünk, az állam érdekeivel azonosuló céljaink elérésében.

Szóval az új Diogenes: Székelyudvarhely, keres azt az embert, a férfit, a kiben a jóakarat mellett megvan az erős kitartás, politikai és erkölcsi súly, meg a képesség arra, hogy megteremtse, illetve folytassa gazdasági érdekünk viszkivánt rendjét.

A nép között — hisz sokszor nem a választók, de az utca dönt — megfordulva, örömmel tapasztaljuk, hogy a nép gondolkodó képessége utóbbi években általában nagyot fejlődött. Nem lehet azt könnyű szerrel izgatni, se bolondítani, se félrevezetni. A nép tapasztalt valamit ebből a tapasztalatából leginkább azt a tudatot merítette, hogy nagyhangú szólamokban, idegenek ígéreteinben vakon bizni nem szabad. Nem, mert az ilyen „jövénny” csak a főkortésekkel érintkezik, s nem a néppel törődik, hanem csak azzal, hogy miképpen férhessen hozzá a főkortésekhez, kik aztán a nép fölött rendelkeznek. Ebben a ténykedésében aztán ki is merül, s a polgárság érdekében cselekedni már sem kedve, sem tehetsége. Tudatára ébredt ennek jóformán minden választópolgár, s így bizonyára nem lesz nehéz megtalálni azt az embert, kit egyhangú bizalmával megajándékozhat, s a ki hivatottsággal s tehetséggel nem csak megállja helyét, hanem az egyének súlyával, ambíciójával is hozzájárul, hogy a népképviselő színvonala emelkedjék.

És erre az egyöntetű, egyhangú eljárásra

kedjete, hol ismét visszatér a szép május hónapja; az ő nyomdokain elérték az ifjúság, az ifjú poézis kritsálytisza forrásvizéhez, mert szomjuhozza az üdítő italt s várva-várja a dalt, melyben saját tiszta lelkének, forrongó világának, csodaszép májusnak hű képét találja fel!

Ma a költő nem elégszik meg a nő megénekelésével. Annak traviátának kell lennie. Meg kell tudnunk, hogy a szerelmi dalok férjes nőért csaponganak. Az kegyetlen szívű főrangú hölgy, vagy kartonrahás varróléányka, ha nem „nagyságos asszonyom”, kinek címét sem hallgatja már el a kuplévá aszott szerelmi dal. Chamisso „Madam, ich liebe sie“ je így találja torzmasát a honi zsuros poéták, egy zsúr időtartamánál tovább nem élő, de makacs vázlatokban ezer, meg ezerszer visszatérő döngicsélésében. Mi már a nyarat éljük és megérjük, hogy lesz a virágból gyümölcs. Hát a gyümölcsből? Abból a sokféle befőttek. A mai szerelmi költő átugorja a fokozatot, s megvetvén a természetet, a természet szépségeit, ilyen tulédes, vagy pikáns befött-poézissel kedveskedik. Csupa marmelade, csupa málnaiz, mézbeefött rózsza, czukorban preparált ibolya. Minden, csak nem május, amely gyöngéd verőfényrel, harmatos színnel, csattogó dallal, csapogó illattal ruház fel mindent, ami tőle származik, hozzá tartozik! A tavasz nélkül nincsen termékeny nyár. De még sem késő. Akiben megszólal a költészet polihimnikus zengése, ne feledje, hogy dala legelőszőr is a fiatalságé. Legyen tehát fiatal, s ne feledje hogy az „ifjúsággal a babér nem ér fel.” Nem is osztanak babért, legföljebb a maguk csuáltatta arckép klisével adják ki lapjaik azt az utánzótt, kiégett, fásult döngicsélést, amelylyel ma lépnek porondra a kezdő poéták. Azé a jövő, ki gyors léptekkel hagyja el az utánna biczegő, egy kézben lantot, a másikban mankót szorongató karaván-csapatot s kinek ifju erejében, szárnyalásának ifju vakmerőségében, hangjának érczes, ifju csengésében téged ismerünk fel, kikelet, legköltőibb, legdicsebb hónapja, oh, csodaszép május! Mit ér a nyár, ha te kiestél az esztendőből? (—)

különösen most van nagy szükség, amidőn az ország nehéz helyzetben van s a nemzet igaz ügye az igaz hazafiaktól céltudatos szilárdságot igényel, amidőn a vidék összetartását dokumentálni kell, szemben a központban tapasztalható bomlással. Most van szükség összetartásra, hogy a nemzet nem pártokra bomolva, de összefogva, egységének súlyával és erkölcsi erejével legyőzze az önállósága elé vetett összes akadályokat. Tartózkodnunk kell minden elhamarkodottan felidézett küzdelemről és az erők pártoskodó szétforgácsolásától. E szerint cselekedjünk mi itt ienn a választásnál és ezt a szellemet képviselje odafenn képviselőnk. Ezt a feladatot fölötté fontosnak véljük, mert az önállóságunkkal szemben mesterségesen felállított akadályokat csak úgy véljük legyőzhetőnek, ha a zavarok elkerülésére törekszünk, s a megtartott békében szilárdan, törhetetlen kitartással dolgozunk. Nem kell e nemzet magyar pártjainak okvetlen verekedniök, mikor közös alkotásokra egyesülhetnek. Nem kell szenvedélyes pártoskodásokba beleugrani, hogy meggyanusítsák egymást, mikor egyetértve, egy akarattal a békés evuliczió csatarendjében igazi diadallal jutalmazó célokért küzdhetnek.

Nincs kétségünk, — ismételjük — hogy Székelyudvarhely város közönsége megtalálja itt a város falai közt azt az embert, ki vállalni fogja a ráeső részt úgy a békés fejlődésben, mint a küszöbön leselkedő ellenállásban. Becsületes munkájában önzetlenséggel fog eljárni. A személyes hiúság, a kapaszkodó önérdek, — mely túlteng a magyar politikában — előtte nem ismert eszközök lesznek. Kiméletlen energiával fog küzdeni az egységes magyar állameszme mellett. E város fejlődését s így a polgárság érdekeit nemcsak szíven viseli, de azokért valóban dolgozik is. Mindezek felül pedig, ha a megye nyugodt fejlődését munkálja, úgy bizonyára eljut a polgárság szívének állandó szeretetébe.

Mert ez az út vezet oda, ez az élet, az igazság, ez a szebb jövő. **Becsek Aladár**

B E L F Ö L D .

A telefonhálózat országos kiépítése.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságának április havi közgyűlése előtt tárgyalódott többi között az az értesítés, hogy a kereskedelmi minisztériumban olyan új tarifa megállapításán dolgoznak, mely mellett a telefonhálózatnak teljes kiépítése államköltségen történék, s a helyi érdekeltségek hozzájárulásának elmaradása a használati díjakban nyerne megtérülést. A közgyűlésen kifejezte Udvarhelymegye közönsége, hogy maga részéről a közigazgatás technikájára nézve nagy nyereségnek venné, ha a tervezett tarifa életbeléptetésével e megye községei is minél hamarabb bevonatnának a telefon-közlekedés országos hálózatába. E kívánatának kifejezésével tehát az illető tarifa kisürgetése végett feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez.

A feliratra most érkezett válasz Follert Károlytól, a m. kir. posta és távirda vezérigazgatójától, ki a kereskedelmi miniszter megbízásából a következő értesítést adta:

„A vármegye törvényhatósági bizottságának az új telefon tarifa életbeléptetését sürgető határozata tárgyában folyó évi május hó 10-én kelt 1368. alisp. 52. kgy. számú fölterjesztésére értesítem alispán urat, hogy a távbeszélő berendezések létesítési feltételei és használati díjai revizió alatt állanak, de az új tarifa *oly nagy összegű befektetésekkel kapcsolatos*, amelyek erőszben külön hitel-fedezet előíranyzását teszik szükségessé és az állam pénzügyi viszonyainak alakulása szerint a reform életbeléptetését *késleltethetik* is. A magam részéről mindenesetre azon leszek, hogy a közigazgatási és közgazdasági érdekek szem előtt tartásával az új tarifák mielőbb életbeléptethetők legyenek“.

Szóval még várni kell, s bizonyára nem is kevés ideig. Azonban ha csakugyan olyan nagy befektetésű országos vállalatról van szó, arra szívesen várakozhatunk. —

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, jun. 5.

Vezérkeresés.

Nagy idők idején a kicsinyeskedés lehetetlenné válik. Nagy idők támadásakor valahogyan a nemzet életének mélységeiből duzzadnak föl a válság hullámai. Abból a nemzeti életből, mely nem határolódik el a jelen korlátai között, hanem benne van a történelmi múlt fölértéke, mint ahogy a férfi küzdelmében benne van az ifjukori ambíciók aczélozott ereje. És benne dübörög, feszül, kitörni készül abban a nemzeti életben a jövőre fölépítésének erős akarata, sok megmagyarázhatatlan merészségű vágya, — mint ahogy a férfi küzdelmében benne van a faját, családját késő időkre is fenntartani akaró szívósság.

A nemzeti élet tengerében nem a ráhulló falevelek okozzák a hullámokat. Szűk látókörűség volna, ha mégis azokat a faleveleket hibáztatnók. Első sorban is be kell látnunk, hogy ez a hibáztatás hazug dolog és igazságtalan, mert tulajdonképpen a nemzeti élet mélységes fölértékésén ütődik meg; olyas valami, ami természetesség, aminek jönnie kellett, aminek kínos erőfeszítés árán is ki kell alakulnia, ha tovább akarunk élni.

Elejétől fogva hirdettük itt a magunk szűk körében, hogy a magyar vidékeknek készülniök kell új nemzeti küzdelemre. Olyanra, amelyik igazi és utolsó lesz, s végleg tisztázza a mi nemzeti egyéniségünk helyzetét a körülöttünk acsarkodó népek között. Hirdettük, hogy nem holmi banksoportok idegessége kavarja a válságot, — az ilyen idegesség csak falevél hullása volna a tenger vizére. Rámutattunk, hogy az önálló nemzeti bank követelése az idők mélyébe, s nem az emberek hiúságából támadt; hogy ezt a követelést kicsinyelni és díszkreditálni nem mértékletesség és nem az arany középut keresése, hanem gyáva kibuvás a nemzet jövődjének megalapozása elől. Az önálló bankot vagy most kell megcsinálni, vagy soha meg nem lesz, s akkor nem lesz meg soha a magyar függetlenség se, mert nem bolond az osztrák érdekek markában levő közös bank, hogy nekünk az osztrákoktól függetlenítő ipari, kereskedelmi és közlekedésügyi berendezésekre pénzt adjon.

A fővárosi sajtó nagyrésze azonban adta a bölcs csillapítás piluláit — öznével. Észre se vette tán, hogy e pilulák közt mennyi a bolond gomba. Kicsinyelte az önálló bankot, s mégis azt hirdette, hogy azt kivívni lehetetlenség. Ejnye no, ha ilyen lehetetlen nagy kívánság az az önálló bank, akkor mégse lehet olyan kicsi, hogy az érte küzdőket gunyoljuk! Csak hogy ennek a gunyolásnak az ígét nem vette be mégse a magyar vidékek ősi szelleme; minél élesebben hangzott a guny, annál több helyről hangzott vissza az önálló bankért felkiáltó dac, büszkeség és erős akarat.

És most, hogy a vidéknek ez a nagy visszhangja országos pártgyűléssé kezd tömörülni és olyan nagy arányok vonásait láttatja előre, mint az előbbi nemzeti küzdelemkor, — most a gunyolódok is kezdenek megdőbenni. Hogy az osztrák folytonos nyelvöltögetéseit és gáncsvetéseit látva, észreveszik a nemzeti egyéniségünkre olyan törő veszedelmet, — hát most már a mi külön gunyolódóink is kezdik belátni, hogy most és nem később kell leszámolni a letörésünkre törökkel. És keresik a vezért, aki bekialtsa ezt a veszedelmet a nemzetbe, s szívós küzdelembe vezessen minket minden veszedelem ellen.

Jó után vagyunk; ez már igazi fordulat. Nem olyan, amilyent államférfiaink a Bécabé való utazgatásokkal tesznek. Vezért keresünk már mindnyájan, mert elszánt, tette kész, küzdelemtől nem riadó sereg áll készen. És ez a sereg a magyar vidékeknek nemzeti életet megértő szelleméből gyült össze. Büszkék vagyunk, hogy innen is növelte azt a szellemet a székely virtusok becsületes tisztánlátása és nemzetvédő lelkesedése. Jó uton vagyunk.

A nemzet bölcsel.

Deák Ferencz is valamikor a nemzet bölcsel volt, de most többen vannak a nemzet bölcsel. Közük Mérai Horvát Károly, a fizikai alapon lógó szociológia apja, a „Huszadik század” emeritált tudósa, többrendbeli politikai ötletek nagykeresztese, s állítólag a koalíció ösztöndíjas babája. Ez utóbbi tulajdonságában csakugyan kellett valaminek lennie, mert igen önértékesen hivatkozik most a nagy férfi egy hírlapi nyilatkozatában arra, hogy a koalíció letért az általa kijelölt útról, s ezért van válság.

Ha pedig visszatérnek megint az ő utjára, akkor nem lesz válság.

És közöl a nemzet bölcsé egy memorándumot a kibontakozásról. Csatoljuk ki ezt, csatoljuk ki azt, csatoljunk ki minden nemzeti követelést egyelőre, ellenben a függetlenségi párt tulnyomó kormányzásával csináljuk meg a választási reformot, s csatoljuk be a magyar törvénytárba minden lényeges bécsi követelményt. Aztán hogy hogyan lesz később, azt majd meglátjuk. Akkorra tén megint lesz a nemzet bölcsének valami újabb ötlete, talán olyasmi, hogy ő legyen a miniszterelnök.

És ez a paktumterv első tekintetre úgy füst, mintha a függetlenségi párt hiuságát akarná legyeztetni. Igyekeztek is és igyekeznek is úgy itthon, mint Bécsben erről az oldalról föltüntetni, sőt hirdették tenni ezt a nevezetes aktát. S így lészen Mérái Horvát Károly híres ember, aki ezzel a sületlenségével is pár napra maga elé tereli az érdeklődést, politikai kombinációk és politikai czáfolatok központjává válik. És nem lehet őt mégse egészen a nevétségbe fojtani, bárhogyan is erőltessék a nevetést.

Mert hát olyanformán van az, hogy a függetlenségi pártot baleknek használni nemcsak Mérái Horvát akarja, hanem mind a többi nemzet bölcsé is, aki az önálló bank, s a nemzet gazdasági függetlenségének minden biztosítéka nélkül kívánja a többséget a kormányzás hurczolására odakényszeríteni. Ezek a nemzet bölcsék is úgy szeretnék, hogy hagyjunk békét most az izzó kérdéseknek. Csatoljuk ki ezt is, azt is a nemzeti követelések sorozatából, hiszen Bécs nem enged. Csináljuk meg inkább a választó-reformot, s csatoljuk be a törvénytárba az annexió félmilliárdos költségeit, az új óriási hadihajókat, egy kicsi katonai létszámemelést, meg amit még Bécsben kívánnak. Nemzeti vivmányképpen ugyan megpróbálhatjuk a készfízetések fölvetését, de ezzel szemben megcsináljuk a közös bank szabadalmát s a közös vámterületet vagy 20 esztendőre. Vállalja el ezt a programot a függetlenségi párt is és csináljon ellentétet bankos kívánalmi miatt a koalícióban. Maradjanak együtt a régiben, az örökös megalkuvás szégyenhidja alatt.

Hiszen ez a paktumterv is ott lóg az előtérben, s hogy ezt a függetlenségi párt nem tudja bevenni, hát amiatt szidják hatalomra törőnek, bankcsoportnak, s meggyámsnak. Most pedig ugyanazon szidalmazók kolerikusán nevetnek a Mérái Horvát helyzetkotyvasztó széruma fölött, pedig ez a szérum is lényegében ugyanaz, mint az ő paktumtervök.

Legyünk tehát igazságosak. Mosolyogjunk meg ugyan a koalíció állítólagos bábáját is, de meg kell mosolyognunk a többi ilyen bábát is, aki mind-mind nemzet bölcsének képzel magát, s még amellett vezető polczokon is üldögel. Ha ilyen nemzet bölcséi vannak csupán, akkor a Mérái Horvát-féle alakok is pályázhatnak a saját külön bölcsességükkel nemzetmentő szereplésekre.

Az iskolaév végén.

Székelyudvarhely, jun. 4.

Junius hónap az iskolák számadásának ideje. Mit tettek az ember, a haza és a közművelődés hasznára, vagy mit mulasztottak, avagy hanyagoltak el egy hosszú iskolaév alatt, azt a juniusban tartott komoly számadás tükre könnyen megmutatja. De ez az időpont alkalmas arra, hogy hozzászóljunk az iskolák számvetéséhez és azt is szóvá tegyük, ha vajjon az iskolák egyik-másik ága a maga egészében megfelelő-e ama követelményeknek, a melyeket vele szemben táplálni jogunk van? E szempontból most csak a középiskolák számvetéséhez kívánok néhány észrevételt tenni.

Avatottak és avatatlanok nem egyszer tettek már kifogást ama roppant tárgyhalmazzal ellen, a melyvel a középiskolának meg kell birkóznia. Az elvont és az ugynevezett reális tudnivalók egész tömege verődik itt össze a tanulók szellemi csömörének biztosabb előidézésére. S bennünket, tanárokat, ez a csömör érdekel elsősorban. Mert ennek valóságát és szomorú következményeit a főiskola tapasztalja legközvetlenebbül, a hol már nem a kényszer, hanem a szabadság érzésével lát az ifju a köteleesség lerovásához. Azaz hogy látna, ha szellemi étvágyát a középiskola ki nem ölte, hanem élesztette, fokozta volna. De a tapasztalás azt mutatja, hogy a legtöbb ifju meglankadt, kedvetlen, megcsömörlött lélekkel megy a főiskolára, a hol aztán a bőséges szabadságot elhanyagolódásra használja föl.

Nem volna igazságos az elhanyagolódást teljesen a középiskola számlájára róni, de nem volna igazságos az ifjuság, vagy a főiskolai szabadság és gondoskodásbeli hiány rovására sem írni. De az bizonyos, hogy a középiskolai tanítási rendszerének ebben nagy része van. Elsőbb is a sokféle és nagy tömegben fölhalmozott tananyag, de különösen annak aprólékosságig menő erőszakolása a tanulás vágyát, a tanulás eredményes voltához nélkülözhetetlen kedvet öli és pusztítja. De meg a középiskola egész irányzata egyoldalú, jóformán csak az értelem képzését, az ismeretek szaporítását célozza, míg a szíves és a jellemnek a nevelését és irányítását egészen elhanyagolja. A középiskola ez egyoldalúságának aztán nem az a következménye, a miben még csak meg lehetne valamiképp nyugodni, hogy ismeretek gazdagságával bővelkedő ifjuságot készít a komoly tudományos foglalkozásra, hanem csak az, hogy oly szellemi petyhüdséget, a tudásnak oly felszínességét okozza, a mely miatt a középiskolából kikerült ifju semmit se tud alaposan, semmit se képes, de nem is vágyik magtanulni igazán. Ezért aztán a főiskolán folyton csak gyötrődik, mert épp azt, a mi a középiskola feladatából folyék: a tanulás módját és a tudás iránt való érzéket és lelkesedést nem ismertették meg vele. Ez az oka, legalább egyik főoka, annak a szomorú és sajnálatos dolognak, hogy a főiskolán olyan sok ifju ember ellankad és elbukik.

Kétségtelen, hogy a középiskola a szomorú eredmények nemcsak a tárgyhalmazzal és a főladatiról való megfélekedés, hanem a szakrendszer félreértése is okozója. Hogy a középiskola tanáraitól is bizonyos szakban való különösebb jártasságot kívánunk, azt nemcsak a tudomány mind fokozottabb kizélesedése és gazdagodása, hanem a tudás alapossága és így a tanítás eredményének nagyobb biztossága tette szükségessé. Csak hogy ebből legkevésbé sem következik az, a mit a középiskolákban szétlétben tapasztalunk, hogy a tízenkét-tizenöt tanár mindenike a maga aprólékos részletekig feszegetett szaktárgyát tartsa a tudásra egyedül méltó anyagnak s tulhajtott buzgóságból, avagy csak hiuságból agyonraklassa vele az ifjuságot. Mert nem abban van a hiba, hogy a középiskolában egyes tárgyra különösebb súlyt vetnek, hanem abban, hogy mindenik tanár szakemberré kívánna tenni az egész ifjuságot, a mely ilyen módon a sok teher alatt az anyag rendszerezésére és megemésztésére képtelen lévén, végtére is megrokskad. A középiskola maradjon igazán középiskola, az elemi ismereteket és a szaktudományokat nyújtó iskolák között s ne akarjon egyetemi színvonalra kapaszkodni sem tudós előadások tartásával, sem szakszerű, részletekbe menő ismeretek hajszolásával. A középiskola feladatát akkor szolgálja igazán, ha a tanulóban a tudományok iránt való érdeklődést felkölti, ápolja, ébren tarja, ha minden tudomány természetét, körét, főladatát az egészzel való összefüggését s különösen jelentőségét megérteti s így a rendelkezésére álló nyolcz év alatt kipuhatolja s a tanulóval is beláttatja, ha vajjon való-e valamelyik és mely szakon a tudományos továbbképződésre?

De mig egyrészt nagyon is sokat és sokfélé, addig másrészt némely dologban tulságos keveset ad a középiskola. A nyelveket értem. Szinte hihetetlen, hogy ezen a téren milyen kevés az eredmény. A latin nyelvet nyolcz álló esztendőn át sem képes anynyira megtanulni, hogy a tanulók a főiskolán esetleg szükséges forrásműveket szabadon fölhasználni tudják. Kétségtelen, hogy ennek is a módszer az oka, mert lehetetlen olyan embert és olyan nyelvet képzelni, a melyiket nyolcz év alatt, heti hat órasi munkával egymással megbarátkoztatni és összeforrasztani nem lehetne. Érdekes, hogy a görög nyelvre csak négy esztendőt fordítanak heti három órával nem kevesebb eredményt érnek el benne, mint a latin nyelvben. Mentésül persze azt hozzák föl, hogy a görög nyelvet korábban érettebb tanulja a fiatalság. De ez a mentés legfőlebb is csak azt bizonyítja, hogy a latin nyelvre négy főlős esztendőt fordítunk, a melynek semmi gyümölcse nincs. Ennek belátása a középiskola megterheltségének a megszüntetéséhez hatalmas mértékben hozzájárulhatna. A német nyelvről nem is szólok, mert olyan ember, a ki a német nyelvet a középiskolában sajátította volna el, egyszerűen nincs. Hanem hát ott a magyar nyelv. Szégyennel mondom s állításom biztosságául az érettségi dolgozatokra hivatkozom, hogy a középiskolából nyolcz esztendő mulva érettségi vizsgálatához bocsátott magyar ifjuság jó nagy része nem hogy helyesen fogalmazni, hanem még csak helyesen írni sem tud. E szomorú ténynél nem

akarok hosszasan időzni, de annak a csodálkozásoknak lehetetlen kifejezést nem adnom, hogy miért nem fordítják azt az időt is a magyar nyelv alapos elsajátítására, a mig az a merőben szükségtelet erőltetgetik, hogy mikép változik meg a körte nedvének a kémiai képlete, a mikor kesernyés éretlensége zamatos érettségre válik? E kémia képlet tudása nélkül az ifjuság nemcsak a jó körtét tudja élvezni, hanem az egyetemi előadásokat is figyelemmel kíséri és lejegyezheti, a mit pedig a helyes és értelmes fogalmazás hijján tenni most nem képes. Pedig így lesz aztán neki az előadás nehéz, fárasztó, unalmas és megunt, a melytől lassankint elszokik és elmarad.

De ezt az elszokást és elmaradást is meg tudná akadályozni a köteleesség teljesítésében hű és gyönyörűségét találni képes, férfias jellem birtoka. Hogy az ilyen jellemet nemcsak az iskola teremti meg, hanem alapjában velünk terem, vagy a családi vagy egy részeként nyeri az ember, azt senki sem fogja tagadni, de az is bizonyos, hogy ha az iskolának nincsen meg a jellemképző ereje és célja, akkor ezt a sarkalatos hiányát az ismereteknek pusztaközlése sohasem lesz képes pótolni és feledtetni. A köteleesség szeretetére, a munkásság rajongó vágyára, a jellemnek ez irányban való kiképzésére a középiskolának különösen nagy gondot kellene fordítania. Mert hiszen az ifjuság épp azt a kortölti a középiskolában, a mikor a leghajlékonyabb, a mikor testi-lelki fejlődése bámulatos ruganyossággal épp folyamatban van, a mikor ideálizmusa még buján virágzik s így jellemének irányítása, nemesítése gazdag eredményre jár. Sajnos azonban, hogy a középiskola most csakis tanítani és nem nevelni vágyik. Ma minden tudományosság száraz adatokkal dolgozik s ma még csak a történelemnek sincs meg többé az a jellemképző ereje és hatása, a mi volt azelőtt, a mikor még az események okait nem a külső körülményekben és a nagypolitikában keresték, hanem egyes hatalmas jellemek egyéni akaratának is bizonyos részt juttattak azokban.

De nem folytatom tovább. Erről a tárgyról sokat és sokféle szempontból lehetne még beszélni. De én csak azt akartam ezuttal elmondani, a mit tapasztaltam ezer példával igazol, hogy a mai középiskolai rendszer nem a tudás szomját felkölti, sem a tanulás művészetét megismerteti és a köteleességben való kitartást edzeni, sem érett ítéletet képezni nem képes. És ennek nem a középiskola tanári testületének fogatkozásaiban, vagy tudományos színvonalának alacsonyosságában — mert ezek ellen kifogást senki sem tehet — hanem főként és csaknem kizárólag a középiskola anyagának halmozottságában és módszerének ferdeségeiben található meg az oka és alapja. A magyar ifjuság és a közművelődés érdeke kívánja, hogy ezeket a kérdéseket egy a közoktatásügyek vezetői, mint a középiskolák tanári körü tegyék komoly tanácskozás tárgyává.

Tanár.

HIREK.

Székelyudvarhely, május 6.

Egyről-másról.

Ha minden ember, férfi, asszony és gyermek értene is a politikához, úgy se bizonyos, hogy a mostani hetekben más ne foglalkoztatná a gondolkozást, mint a képviselőválasztás és ennek járulékal. Imhol beközöszött a nyári saison, s nagy a küzködés, a kapkodás, az erőszakoskodás mindenfelé, minden rétegben hogy a czifra, nagyzó parvenü rész is a társadalomnak felszínén maradhasson. A kis- és nagy bankokban, szövözetetekben nem csak nálunk de mindenfelé folyton meleg a kilincs, az ügyvédek mind foglalást és végrehajtást kérő blakkettékat töltenek ki, majd egyezkednek, halasztanak s a kiucstárnak rémitő haszna van bélyegből. De mig a férj a jó zsránsokat hajszolja, kapacitálja — az asszony a fényes boltokat járja, a divatlapokat forgatja, tanulmányozza, tudakozódik, kutat, fűrész, hogy a nálánál egy fokkal magasabban levők mit rendeltek, hogy ugyanazt parancsolja ő is, majd kikeresi az árát a férj, vagy várhat a kereskedő. Readezik a garderobot, mert egy pár hétmulva beközszönt a furdőszeton.

Sokféleképpen bonyodalmas, vakmerő és sikamlós ez a mi életrendünk, ha nincs benne reális számadás s a jövödelemhez pontosan alkalmazkodó berendezés. Nem új dolog, sokszor el volt mondva, hogy széles Magyarországon talán sohosem él pucczosabban, flancosabban (!) a lateiner középosztály, mint erre mifelénk ami már polgárságunkat is kikezdte, kiknek női selyemben járnak, sokszor jól ismerik a festéket, s a kalapjuk nem is kalap ha ára husz koronán alól van.

A társasélet ételszábaa könyörtelenek. Aki nem uszik az árral, az eltemetődik. A vakmerőbb és élelmesebb elébe kerül, oda, a hol talán hízélgással érvényesítheti magát, a másik elmarad és veszít, mint az a játékos, aki az utolsó tétet már nem kockáztatja meg, mert az a következő napra kell ebédre. A szegény ember becsületes hivatkozás nélkül való jó munkája, törekvése, ebben a tolongásban nem látszik meg; a reklám, a nagydob nélkül — melyet a balga közönség észrevétlenül szolgálatát a kapaszokodók és pöffeszkedők eme táborának — észre sem vesznek, akár mily jelentős állást töltsön be. Valójában fejetetejére állított logika az, hogy akinak lyukas a cipője s alig telik foltra, az selyemben vásárolt kö tősben járhatja életpárját, hogy gazdagságnak, jómódnak lássák a szegénységét; a tehetetelenség kiabálva tör magának utat és a leghitványabb portéka elfogy a nagy végeladás reklamája közben.

Igy a nyári szeziónban, a fürdőidény előtt lehetetlen ezeket észre nem venni, mivel a küzdelem jelenségei fölülte kirívóan jelentkeznek.

Azonban gondolkozni felettük legfőbb ideje, mert felmerült a kérdés, hogy mikor fog sor kerülni arra, hogy az intelligens osztály, a nagyságos nyomor, segítség magamagán, tultegye magát az üres előítéleteken és számár konvenciókön, jó déldával járjon elől a polgárságnak, — amely haszontalan, tudatlan életmódját, ő fölük vette át — s a társadalmi érintkezés ne csak a fényezés és megélhetés küzdelmét jelentse, hanem a becsületes munkálkodást, a józan, takarékos életmód, a rangkóróság betegségének nélkül.

A mostani társasélet tartalma nagyon keveset jelent. Mulatságainkon, szellemi időtöltéseinkben, társas és bizalmas összejöveteleinknél legkevésbé van a hasznosból, legtöbb a léhaságból és idegenmajmolásból, s — ami éppen a városnak különlegessége, — a rágalmazásból, üres, ostoba pletykák állandó korpoltásából, amelyeknek soha sem akad gazdájuk és a melyben — sajátságos — férfaink is tekintélyes szerepet játszanak, őszinteség nélkül, kárörömmel bőségesen telíve.

Önkéntelen tolul fel a kérdés, vajjon nem kel lene újból a tüzes nyelveknek leszállaniok, hogy napsugaras verőfényt hintsenek a társadalom téves gondolkodására? Vajjon nem a századok előtti ostoba előítéletek kísértének napjainkban is? Szálljatok le tehát tüzes nyelvek társadalmunkba, s erős tüzlángotokkal perzseljétek le róla a szennyet, a megrogzótt előítéleteket. Égessétek le az emberék szívéről a kemény kérget, amely nem engedí erényesülni a jóindulatok diadalát, hanem lehuzza rágalmakkal, gonosz pletykákkal a poklok sártengerébe mindazt, ami jobb sorsra érdemes; rég nem volt annyira szükség eljövetelekre, mint most, midőn a társadalom az üres konvenciók, nagyzási hóbotok fertőjébe szinte elmerül, s fuldokolva kapkod levegőért a gyilkos atmoszférában.

Kitüntetett bíró. A király László Domokos ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott székelyudvarhelyi törvényszéki bírónak, nyugdíjazása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismeréséül, a III. osztályú vaskorona-rendet adományozta.

A képviselőválasztás napját kitűsték. Székelyudvarhely város központi választmánya Gotthárd János polgármester elnökle mellett tegnap délután tartott ülésében intézkedett a képviselőválasztás kitűzése tekintetében. A gyűlésen a bizottság tagjai közül jelen voltak: Soó Gáspár, Hlatky Miklós, Dr. Solymossy Lajos, Pap-Zakor József, Gálffy Endre, Lakatos Tivadar, Dr. Mezei Ödön és Soó Domokos. A választmány a képviselőválasztást *folyó hó 26-ikára,* szombatra tűzte ki és választási bizottságot a következőleg alakította meg: Elnök: Dr. Solymossy Lajos, h. elnök: Soó Gáspár, jegyző: Gálffy Endre, h. jegyző: László Albert.

Eljegyzés. Kovács Pál m. kir. főerdőmérnök eljegyezte Medgyesy Emma kasszonyt.

Érettségi vizsgálati kormányképviselő. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a székelyudvarhelyi reform. főgimnázium vizsgálatához az 1883. t. cz. 23. §-ából kifolyólag Csiky Lajos dr. debreczeni református iskolai tanárt, kormányképviselőt küldötte ki.

A Székely kongresszus. A Székely Társaságok nagygyűlésüket f. hó 1-én tartották meg Debreczenben. Debreczen, a nagy alföldi metropolis, magyaros vendégszeretettel fogadta a székelység kiküldöttjeit. A kongresszust, melyen az összes székely vármegyék képviseltették magukat, Dedák Lajos, a Székely Szövetség elnöke nyitotta meg, nagy hatást kelte beszéddel. Máthé Sándor főtitkár jelentésének előterjesztése után, megkezdődtek az előadások. Ferenczy Géza orsz. képviselő a magyar görög-katholikus egyház fellátásának szükségességét hangoztatta, Brázay Zoltán orsz. képviselő pedig a székely fürdőkről és ásványvizekről tartott érdekes felolvasást. A jövő kongresszust Gyergyószentmiklóson tartják.

Jegyzők gyűlése. Udvarhelyvármegye Jegyzői egylete Gálffy István elnökle mellett tegnap délelött látogatott gyűlést tartott. A gyűlés egy bizottságot küldött ki az egyesületi jubileumi ünnepségek előkészítésére és megállapodott a kataszteri változások egyöntetű kiigazítása tekintetében. Délben a Koronkai kertben közebédre jöttek össze az egyesület tagjai.

Az udvarhelymegyei ref. egyházmege egyházi értekezletének udvarhelyi főköre folyó hó 9-én Miklósfalván Bíró Áron lelkész elnökle mellett értekezleti közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Isteni tisztelt: Ima, Egyházi beszéd. Tartja Márk Mihály agyagfalvi lelkész. 2. Elnöki megnyitó; tartja Ugron János világi elnök. 3. Titkári jelentés, felolvassa Szabó Gyula patakfalvi lelkész. 4. Szabadelőadás, tartja Vajda Ferencz esperes. 5. Felolvasás. 6. Választás. Általános tisztújítás. 7. Indítványok. — A gyűlés d. e. 10 órakor kezdődik, ezt megelőzőleg 9 órakor választmányi gyűlés lesz a községi iskolában.

Évzáró ünnepély. A róm. kath. főgimnázium, mint megirtuk, ma vasárnap délelött fél 11 órakor az intézet nagytermében tarja évzáró ünnepélyét.

A telefon vezeték rongálása. A belügyminiszter a következő rendeletet intézett a megye alispánjához: A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urtól vett értesülés szerint ujabban főképpen a törvényhatósági távbeszélő berendezésének nagyobb mérvű kiterjesztése óta a közutak mentén megépült vonalakon részben pajkosságból részben rossz indulatból a porcellán szigetelőket annyira pusztítják, hogy a felügyelő közegek azok pótlását alig győzik. Eltekintve a szigetelők pótlásával járó tekintélyes költségektől, a rongálatok folytán a berendezések üzemképessége is sokat szenved, mert azon vezetéseken, melyeken törött szigetelők vannak, nedves esős időjárásban az üzem nagyon meg van nehezítve, sőt időnkint és helyenkint annak fenntartása lehetetlen. Ennélfogva és nehogy ily rongálatok következtében egyes vidékeken az üzem bizonyos időn keresztül szünetelni legyen kénytelen, felhívom a czimet, hogy alattos hatóságait e tekintetben erélyesebb ellenőrzés gyakorlására és arra utasítsa, hogy a tetten ért egyének szigorú megbüntetése iránt haladéktalanul intézkedjenek. A rendelet értelmében Sebesi alispán szigorú rendeletet tett közzé, hogy előforduló esetekben az elsőfoku rendőrhatalóságok megfelelő gyors és szigorú eljárást alkalmazzanak.

Évzáró vizsgálatok. Az áll. kö- és agyagipari szakiskola évvégi vizsgái a következők sorrendben tartatnak meg: Junius 25-én (péntek): 8—9-ig II. évf. Leíró-épités és alaktan (kőipar): 9—10-ig II. évf. Ábrázoló mértan. 10—11-ig III. évf. Kőipari technológia. 11—12-ig II. évf. Magyar, számtan. 2—3-ig I—IV. évf. Róm. kath. és ref. hittan. 3—4-ig III. évf. Agyagipari technológia. 4—5-ig I. évf. Mértan. 5—6-ig II. évf. Vegy- és ásványtan. — 26-án (szombaton): 8—9-ig I. évf. Magyar, számtan. 9—10-ig III. évf. Magyar, számtan. 10—11-ig II. évf. Agyagipari edényalaktan. 11—12-ig III. évf. Költészetetan. 2—3-ig III. évf. Könyvteltan. 3—4-ig I. évf. Természettan. Junius hó 24—29-ig rajz és mintázás kiállítás. naponta d. e. 8—12-ig, d. u. 3—6-ig nyitva. Ugy a vizsgálatokra, mint a kiállításra a tanférfiak és az érdeklődő közönség szives figyelmét tisztelettel felhívja az igazgatóság.

Az iparosok nyugdíj-ügye. Alig volt nálunk iparos kongresszus, amely a magyar kisiparoságnak nyugdíjügyével ne foglalkozott volna. Legutóbb is az Ipartestületek Országos Szövetségének közgyűlésén napirenden volt ez az égető kérdés, amelynek előadója Szabó Gyula a szegedi iparkamara másodtitkára, indítványában országos mozgalom előkészítését hozta javaslatba. Indítványát elfogadták és ennek alapján az ipartestületek szövetsége most felhívást intézett az ország összes ipartestületéhez, hogy küldjék be a kérdésre vonatkozó adatokat és nyilvánítsák véleményüket a kérdéstről. Ha az anyag együtt lesz, a szövetség fölterjesztést intéz a kereskedelmi kormányhoz és javaslatot tesz az ügy országos rendezése dolgában.

Bohém-estély. Előkelő művésznők és művészek társasággá alakultak, hogy a nyári szünet alatt az országot beutazzák, s a hol a talaj alkalmasnak ígérkezik, ott előadást is rendezzenek. A társaságot Kömley Gyula a budapesti Népszínház-Vigopera volt tagja, az udvarhelyi közönség által is régebről előnyösen ismert énekes komikus-szervezte, ki a napokban itt is megfordult, hogy az egy pár estén tartandó bohém-estély előkészületeit megtegye.

A társaság tagjai Holéczy Ilona drámai művésznő, Cserei Irma operette primadonna, Csorna Teus operette énekesnő, Galambos Mariska coloratur énekesnő, Markovits Margit vigjátéki művésznő, Tihanyi Géza komikus, Ernyei Emil conferencier és maga a direktor Kömley énekes komikus. Az előadásokat a Budapest-szálló színháztermében f. hó 12, 13, 14 és 15-ikén tartják meg terített asztalok mellett.

Jutalmazások. Székelyudvarhely városban fizetők 1908. évi utadójának sikeres behajtásáért Sándor Ignác városi adóhivatali tisztnek és Málvianszky Ferenc városi végrehajtónak 30—30 korona jutalom engedélyeztetett.

Egy ósallat kiásása. Lóczy Lajos egyetemi tanár Köpeczre utazott, hogy a mult évben a széntelepű felszínre kerülő masztodon többi csontmaradványainak teljes kizsedéséhez az utbaigazításokat megadja. Az óriási ósallat eddig előkerült csontdarabjai a Földtani intézet legérdekesebb példányai közé tartoznak s így, ha sikerül az egész állatot kizsedni, vagy legalább is annyit, hogy a vázát föl lehessen állítani, ugy a magyar tudományos intézet páratlan lelettel fog gazdagodni, mert Magyarországon teljes mosztodonra még nem akadtak és a külföldön is ritkaságszámba megy e mamuthnál is ősbibb és nagyobb szörnvetegnek muzeumi példánya.

Tanítók gyűlése. Az „Udvarhelymegyei tanító-egylet” Székelykeresztúron folyó hó 12-én délelött 9 órakor kezdődőleg Bálint Dániel nagytermében tartja meg Szász Ferencz elnökle mellett XXXIV-ik rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Szász Ferencz. 2. Elnöki előterjesztések és bizottságok kiküldése. 3. Titkári jelentés s ezzel kapcsolatosan a központi választmány javaslatainak tárgyalása. Előadó ifj. Paál Sándor főtitkár. 4. „Tanítók szolgálati pragmatikája.” Előadó Bartha Pál a „Nemzeti Iskola” szerkesztője Budapest. 5. Tanítógyűlések rendszabályai Előadó Chalupka Rezső s.-tanfelügyelő. 6. Az 1908. évi országos gyűlésekről beszámoló Szász Ferencz, mint az egylet képviselője. 7. Pénztáros és a pénztárvizsgálóbizottság jelentése. 8. Jelentés a pályázat eredményéről. 10. Indítványok. 11. Tisztújítás. — Közgyűlés végetével a „Korona”-szállóban közebéd lesz. — Este „Korona”-szalloda nagytermében az „Erzsébet Rőgtönsegélyező-alap” javára táncmulatsággal egybekötött dalestélyt tartanak, melynek elnökei: Ugron Ákos főispán, Sebesi János alispán, Kuliszky Ernő kir. tanácsos, tanfelügyelő, Gálffy Kálmán főszolgabíró, Ujvári Mihály tankép. igazgató A dalestély műsora a következő: 1. „Honfi dal” Gaál Ferencztől. Férfi négyes. Énekl: a tanítóképző intézet ifjúsági dalkara. 2. „A vén kurucz” melodráma. Irta Halász Valéria, zenéjét szerette Köveskúti Jenő. Előadja: Szász Ferencz igazgató-tanító; kísérik: hegedű Baczó Lajos ref. lelkész, csellon Lengyel Gyula zene-tanár, harmoniumon Marossy Mátyás tanító, zongorán Virág Mátyás tanítóképezdeei növendék. 3. Szaval Lukács Tihamér. 4. „Cserebogár ábránd” Mihalától. Zongorán játsza Jakabházy Mariska. 5. „Kossuth sirja” Ábrányitól. Szavalja Jakabházy Margit. 6. „Falu végén.” Irta Petőfi Sándor, zenéjét szerette Auspitz J. Énekl: Baczó Lajos, Darkó Lajos, Marossy Mátyás, Szász Ferencz. 7. Szabadelőadást tart Dr. Jakabházy Zsigmond egyetemi tanár. 8. „Chinai influenza.” Irta Csing Csung Csáng. Énekl a ifjúsági dalkar. — Belépődíj: Személyjegy 2 kor.; családijegy 3 személyig 5 korona. — A táncmulatságon az udvarhelyi első zenekar játszik.

Székely tanoncok elhelyezése. Az idén — mint a kereskedelmi és iparkamara közli — Udvarhelyvármegye területén a következő helyeken és időben lesz inasfelvétel. Székelyudvarhelyt július 24-én a vármegye házán, Székelykeresztúron július 23-án a főszolgabírósnál, Parajdon július 25-én a község házánál. Felvételt 12 évet betöltött, de 17 évet meg nem haladott fiúk jelentkezhetnek.

Jótekönyvező estély. A segeszvári tífós betegek gyógyítására, az Augusta királyi fensége védnöksége alatt álló József kir. herceggő szanatorium-egyesület, a segeszvári Szanatoriumi rendező bizottsággal Özevgy Bára Kemény Béláné és Apáthy Péter főispán védnöksége mellett ma vasárnap a város ház nagytermében jótekönyvező estélyt rendez. Műsor: 1. Megnyitó beszéd, mondja: Szemlér Ferencz tanár. 2. Ének, előadja: Basillides Mária, budapesti operaénekesnő: 1. Vándor, Schuberttől; 2. Juca-Panna, Szendytől; 3. Öszel, Frantzól. 3. Ballada: „a 3 királyi gyermek”, előadják Gráf Emilia vezetése alatt: Cseh Lenke, Baumgarten Laura, Frank Irma, Genthaler Emma, Mild Emma, Henning nővérek. 4. Rózsahegy Kálmán, a budapesti Nemzeti Színház bonvivandja, két monologot és népdalegyveleget ad elő. 5. „Az idogések”, bohózat 1 felvonásban, irták: Michel és Labich, magyarra fordította Ilsvai Hugó. Előadják: Bell Gyula, Veress Miklós, Windt Anna, Korn Tibor, Tóth József, Dancsó Gyula. A dalokat zongorán kíséri Fleischer zeneigazgató. Az előadás után tombola és táncz, rendezik: özv. Sándor Lászlóné és Antal Jakabné. — Az estély kezdete 8 órakor.

Pinczetüz. Szerdán délután Gyarmathy István asztalosmester műhelyének pinczehelyiségében könyen végtetésű válható tűz keletkezett. A pinczében felhalmazott gyaluforgács ugyanis eddig ismeretlen okból meggyuladt. A pinczéből kiáradó füst láttára értesítették a tűzoltókat, kik csakhamar a helyszínére vonultak, hol a katonaság is megjelent fecskendőjével. A két tüzi fecskendőnek sikerült két órai szakadatlan munka után a tüzet úgy lokalizálni, hogy a pincze fölött lévő faház sértetlen maradt.

Állati betegségek. Sertésorbáncz föllépett járványosan Székelyszentkereszt és Olasztelek községekben, szorványosan Décsfalva községben. — Lépfene föllépett szorványosan Erked és Oklánd községek szarvasmarha állományában. — Rühkór föllépett szorványosan Márafalva község lóállományában. — Veszettség megszűnt Gagy és Kisbaczon községekben.

Meltzl Hugó: Petőfi tanulmányai. Bevezetéssel ellátta dr. Barabás Ábel. A tavaly elhunyt s érdemeihez képest még mindig nem eléggé ismert és méltányolt magyar tudósnak, Meltzl Hugónak, a Petőfi kultusz legfanatikussabb ápolójának kitűnő tanulmányait adja X. füzeté gyanánt az Endrődi Sándor és Ferenzi Zoltán dr. szerkesztésében megjelenő *Petőfi-Könyvtár*. Meltzl tudvalevőleg szász családból származott, anyanyelve német volt, de ennek ellenére olyan lelkes szeretettel munkálkodott a költő emlékének megdicsőítésén, mint kivüle magyar ember is kevés. A szerény, tudós férfi szinte egész életét ennek a munkának szentelte; őt világréshben tanította az embereket a magyar nemzet költőjének ismeretére. Meltzl olyan szolgálatot tett a Petőfi-kultusznak, hogy az ő neve sohasem fog feledésbe merülni. Roppant munkásságának természetesen csak a javát adhatta a Petőfi-Könyvtár, de az az öt értekezés, mely a kötetbe került, egész képet ad Meltzl gondolatvilágáról. Az irodalomtörténetnek kész forrásmű, a közönségnek pedig roppant élvezetes munka ez, mely a Petőfi-Könyvtár stilizált magyar borítékában s Meltzl arcképeivel díszítve a *Kunossy, Szilágyi és Társa* cég kiadásában jelent meg. Ára 1 kor. 20 fill.

x A Ráskay Ferencz szerkesztésében megjelenő *Mozgó Könyvtár* legújabb két könyve közül az egyiket az újabb irodalom egyik büszkesége *Kóbor Tamás* írta. Egy kis regényét kapja itt az olvasó, melyben *Jukker Leány* címmel egy fővárosi leány szerelmi históriáját írta meg Kóbor frappáns jellemzéssel és mélyreható analízissel. — A második füzetet *Alba Nevis*, e kiváló írónő írta, akinek érzéki rimektől ragyogó verseit oly mohón olvassa a publikum. Itt *Értesek, Szenvedélyek* címen *novelláit* bocsátja közre, amelyben asszonyok, lányok rendkívül érdekes lelkiállását rajzolja meg modern eszközökkel, anélkül azonban, hogy megszűnne deczensnek lenni. — A könyvecskék bolti ára 24 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

A tagosítás.

Székelyudvarhely, jun. 3.

Május 1-én a tagosítási eljárás során új rendléptet életbe.

A tagosítási eljárás legfontosabb része, amitől elsősorban függ a tagosítás eredményessége, megbízhatósága, — a helyesen keresztülvitt osztályozás és becslés. Az 1832. évi tagosítási törvény értelmében a Királyhágón inneni jogterületen az osztályozás és becslés az érdekeltek jelenlétében, az uraság és jobbágyak által szabadon és egyenlő számmal választott személyek hozzájárulásával történik meg. A bírói gyakorlat az alkalmas szakértői bizottságot úgy állította össze, hogy az érdekeltek érdekeket szerezni urbéri választmányt alakítottak, amelyek kiküldött becsüsként végezték az osztályozást és becslést az eljáró bíró vezetésével. Könnyen látható, hogy a szakértői bizottság eddigi összeállításában nem felelt meg a kívánalmaknak. Számos panasz került fel, hogy a szakértői bizottság tagjait az osztályozás és becslés keresztülvitelénél nem tárgyilagos indokok, hanem megbízók érdekei vezérik. És az érthető is, mert a szakértői bizottság eddig csupán a különböző érdekcsoportok megbízóiból alakult és abban a helyi érdektől távol álló tárgyilagos szakértelem képviselve nem volt.

Az új rendelkezések ezen a bajon gyökeresen segítenek. A tárgyilagos abban nyeri biztosítékát, hogy a szakértői bizottság elnökét a bíróság nevezi ki és csak olyan nevezhető ki, aki a folyamatban levő birtokrendezési ügyben érdekelve nincs. A ki nevezendő elnök szakértelmét pedig az biztosítja, hogy a bíróság csak azon gazdasági szakértők közül választhat elnököt, akiket a földmívelésügyi miniszter kijelölt. Erdők osztályozása és becslése esetében pedig egyenesen — a bíróság beleszólása nélkül —

a földmívelésügyi miniszter jelöli ki elnökül a legalkalmasabbnak mutatózó szakértőt. Ezért jelentősek a mostani kinevezések. A szakértői bizottság összeállításánál azonban most sem mellőzhetők, akiknek a bizottság tagjaivá és póttagjaivá való megválasztása továbbra is az érdekcsoportok feladata marad.

A szakértői bizottság most a határ felerészét bíró nagyobb és a határ másik felét bíró kisebb birtokosok érdekcsoportjai által választott két rendes és két póttagból áll, akinek elnökét a földmívelésügyi miniszter által most kijelölt egyének közül nevezi ki az eljáró bíró. A választott rendes szakértő helyébe akadályoztatás esetén a választott póttag lép s ilyenkor a póttag helyét tölti be a bíró kinevezésével. Így a bizottság tagja gőnant lehetőleg mindig oly szakértő működik, akit az érdekeltek bizalmas választott be a bizottságba. Mert az eljáró bíró szabadon csak akkor nevezhet ki szakértőket, ha a tárgyaláson sem a rendes, sem a póttag nem jelenik meg, vagy ha az érdekeltek sem rendes, sem póttagot nem választottak. Tehát a működő bizottság tulajdonképpen csak két tagból és az elnökből áll. De ez az összeállítás nemcsak költségkiméles szempontjából helyes, hanem azért is, mert az eddigi tapasztalatok szerint az osztályozás és becslés tényleges munkáját csak egy két szakértő végezte, míg a többiek szerepe csak arra szorítkozott, hogy a szavazásnál szavazatukkal a tárgylagosság rovására megbízóiknak érdekei felé billentsék a mérleget.

A szakértői munkálkodás a mintaföldeknek a helyszínen történő felállításával veszi kezdetét. Ugyanakkor meg kell határozni az egy becsoldnak megfelelő pénzbeli egyenértéket is. Az eljáró bíró a megállapodásokat jegyzőkönyvbe veszi és az egyes földrészletekre megállapított művelési ág jelzését és a földrészletek osztályszámait az osztályozási jegyzékbe sajátkezűleg bevezeti. A bírót ebbeni munkájában kell, hogy támogassa a szakértő gazdasági szakértelme. Itt döl el a tagosítás igazságszolgálat. Mert egy közös tömegbe olvadó tagosítandó területből minden érdekelt csak úgy nyerheti vissza jogos tulajdonát, ha a tömegbe beadott ingatlanainak értékét a szakértők helyesen állapítják meg és a határ minden egyes darabját helyesen értékelik. >

Kiadja: Becsek D Fia könyvnyomdája

Éladó ház. **Dr. Orbán Balázs-utca**
24. szám alatt levő
földszintes kőház
kerttel, meléképületekkel É L A D Ó. Értekezhetni:
Kossuth-utca 6. sz. alatt.

Szám 2725—909.

Árverési hirdetés.

Székelyudvarhely város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező és a Bem-utca 16. (Lázár Gábor-féle) és 17. (Minder Jenő-féle) ház szám alatt levő felépítmények a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett külön-külön épületeként nyilvános árverésen 1909. évi június hó 14-én d. e. 9 órakor a helyszínen el fognak adni.

A részletes árverési feltételek alulírott nál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székelyudvarhely, 1909. május 12-én.

Gotthárd János,
polgármester.

Sz. 323—1909. végrh.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbíróságnak 1909. évi V. 71/1. számú végzése következtében Dr. Váro Géza ügyvéd által képviselt az Udvarhelymegyei gazdasági szövetkezet javára 1230 K s jár erejéig 1909. évi április hó 14-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák és kocsik nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sz.-udvarhelyi kir. járásbíróság 1908. ik évi V. 71/2. számú végzése folytán 1230 kor. tókekövetelés ennek 1908. évi január hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 124 K 96 fillérben bíróilag már megállapított, költségek erejéig Székelybetlenfalván 168. sz. a. leendő megtartására 1909. évi június hó 15-ik napjának d. e. 9 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Sz.-udvarhely, 1909. évi május hó 31-én.
Nagy Lajos, kir. bir. végrh.

Sz. 3149—909. ttkvi.

Árverési hirdetés és feltételek.

Az oklándi kir. járásbíróság mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Udvarhelymegyei takarékpénztár oklándi fiók intézet végrehajthatóknak idős Elekes István és ifj. Elekes István oklándi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés 2900 korona tőke, ennek 1908. évi szeptember 16. napjától járó 8% kamatai 90 kor. 50 fillér per 60 kor. 90 fillér végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 52 kor. 30 fillér és a még felmerülő költségeknek behajtása végett az 1881. évi LX. t. c. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek az oklándi kir. járásbíróság területén fekvő, az oklándi 41. számú telekkjvben foglalt A + 95, 96. hrsz. faház és kertre 85 kor. A + 754., 755. hrsz. szántóra 11 kor. A + 1057. hrsz. kaszálóra 30 kor. az A + 1346. hrsz. szántóra 3 kor. az A + 1571. hrsz. szántóra 7 kor. az A + 2092, 2093. hrsz. szántóra 46 kor. az A + 2158. hrsz. kaszálóra 3 kor. az A + 2184. hrsz. kaszálóra 19 kor. A + 2661. hrsz. kaszálóra 57 kor. A + 2987. hrsz. szántó és 2988. hrsz. kaszálóra 8 kor. A + 3134., 3135. hrsz. szántóra 17 kor. A + 3489., 3490. hrsz. kaszálóra 9 kor. A + 3786., 3787. hrsz. kaszálóra 38 kor. A + 3793, 3794. hrsz. kaszálóra 5 kor. A + 3981. hrsz. szántóra 8 kor. A + 4068. hrsz. szántóra 7 kor. A + 4081., 4082. hrsz. szántóra 24 kor. A + 4269., 4272. hrsz. szántóra 35 kor. A + 4383. hrsz. szántóra 3 kor. A + 4424., 4425. hrsz. szántóra 46 kor. A + 4572., 4573., 4574. hrsz. szántó és kaszálóra 7 kor. A + 4847. hrsz. szántóra 1 kor. A + 3963. hrsz. szántóra 4 kor. A + 5049. hrsz. szántóra 20 kor. A + 5501., 5502. hrsz. szántó és kaszálóra 6 kor. A + 3486., 3487. hrsz. kaszálóra 3 kor. A + 3578., 3579. hrsz. kaszálóra 3 kor. A + 3731. hrsz. kaszálóra 8 kor. A + 4457., 4458., 4459., 4460. hrsz. szántó és kaszálóra 61 kor. A + 4494., 4495., 4496., 4497. hrsz. szántó és kaszálóra 92 kor. A + 4662., 4663., 4664. hrsz. szántóra 22 kor. A + 4927., 4928. hrsz. szántó és legelőre 2 kor. A + 4939. hrsz. kőszikláshely 17 kor. A + 5129. hrsz. kaszálóra 4 kor. A + 93/1., 93/2. hrsz. kőház kerttel 349 kor. A + 94. hrsz. faházra 320 kor. A + 890., 891. hrsz. kaszálóra 54 kor. A + 1019., 1020. hrsz. szántó és legelőre 59 kor. A + 1735. hrsz. szántóra 30 kor. A + 1763., 1764., 1765., 1766/1. hrsz. kaszáló és szántóra 17 kor. a 739. sz. telekkjvben A + 513. hrsz. szántóból ifj. Elekes István jutalékára 1 kor. A + 2944. hrsz. szántóból ifj. Elekes István jutalékára 50 fill. A + 4757. hrsz. szántóból ifj. Elekes István jutalékára 2 kor 25 fill. a 41 sz. telekkjvben 2612/1. hrsz. kaszálóra 35 kor. A + 2611 hrsz. kaszálóra 23 kor. A + 1343. hrsz. kaszálóra 3 kor., a 812. számú telekkjvben A + 4478., 4479. hrsz. szántó és kaszálóra 15 kor. a 480. sz. telekkjvben A + 3881/2, hrsz. szántóra 9 kor. A + 322. hrsz. kertre 339., 340/2. hrsz. kertre 37 kor. A + 689. hrsz. szántóra 13 kor. A + 5851. hrsz. szántóra 34 kor. A + 3881/1. hrsz. szántóra 9 kor. az 510. számú telekkjvben A + 4724/1. hrsz. kaszálóra 4 kor. A + 4961. hrsz. szántóra 74 kor. A + 2906/2/1. hrsz. szántóra 52 kor., a 442. sz. telekkjvben A + 2612/2. hrsz. kaszálóból Elekes István 1/2 rész jutalékára 5 kor.-ban, az 521. sz. tkkjvben A + 3732. hrsz. kaszálóból ifj. Elekes István 1/2 rész jutalékára 17 kor., az 569. számú telekkjvben A + 2906. 1/2 hrsz. szántóból ifj. Elekes István 1/4 rész jutalékára 13 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelhetik.

Az árverés megtartására határnapul 1909. évi július hó 12-ik napjának délelőtti 9 órája a kir. járásbíróság hivatalos helyisége tüzetik ki. Ezen árverésen a fenti ingatlanok közül a 41. számú telekkjvben felvett A + 93/1. 93/2. 94. hrsz. ingatlan a kikiáltási ár felénél a többi ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-adánál alacsonyabb áron el nem adatik. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígert ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségnek eleget nem tett, ígérete figyelmen kívül marad és az árverés azonnal folytatandó.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. I. M. számú rendeletben jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 178. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt kizsoltgatni.

Kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.
Oklándon, 1909. évi április hó 27-én.

Földes, kir. albiró.

Sz. 374—1909. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székeludvarhelyi kir. járásbírósnak 1909. évi V. 237/1. sz. végzése következtében dr. Vass Lajos ügyvéd által képviselt Oroszhegy közbitokossága javára 1800 kor. 35 fill. s jár. erejéig 1909. ápril. hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le foglalt és 1702 kor. 20 fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: Székelyudvarhelyen a Solymosy-kertben épületfák, komló, és szőlő karók. Oroszhegyen 213. sz. a. borju, lovak, hám, granicza és dongák, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székeludvarhelyi kir. járásbírósnak 1909. évi V. 237/3. számú végzése folytán 1800 35 K tőkekövetelés, ennek 1908. évi augusztus hó 17. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 447 kor. 96 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig. Székelyudvarhelyen Solymosy kertben 1909. június 18-án és Oroszhegyen 213. sz. alatt leendő megtartására 1909. június hó 19-ik napjának, mind két nap d. u. 4 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el foguak adni.

Amennyiben az elérvezendő ingóságokat mások is le- és felfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Székelyudvarhely, 1909. június 3-án.

Nagy Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó villa.

Szováta - fürdőn a főtéren, közvetlen a Medvetó mellett egy csinosan berendezett modern villa eladó. — Értekezhetni **BACH EDÉNÉL** Marosvásárhelyen, Kör-utca 2. szám.

A ki legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot járattai óhajt, fizesse elő

Az Ujság-ot!

Előfizetési árak:

Egy évre K. 28. — Negyed évre K. 7. —
Fél évre „ 14. — Egy hónapra „ 2.40

Az Ujság terjedelme rendszeren 28—32—
36 oldal, vasár- 60—100 oldal.
és ünnepnapokon

Megrendelési cím:

„AZ UJSÁG” Kiadóhivatala
Budapest, V., kerület, Rákóczi-ut 54. sz.

Figyelem!!

Szőlőoltványt, szőlővesszót ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 K. Delaware * ezre 100 korona. *

Cím: **Szigyártó Nagy Mihály,**
FELSŐSEGESD, Somogy megye.

22-25

Szám. 3197—909. közig.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az utcái régi petróleumos lámpák folyó évi június hó 13-ikán d. e. 9 órakor nyilvános árverésen eladatnak azonnali készpénz fizetéssel.

Székelyudvarhely város tanácsa, 1909. évi június hó 2-án.

Soó Domokos, h. polgármester

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járás főszolgabírája.

Szám. 1152—909. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járáshoz tartozó szentegyházásfalvi segédjegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot hirdetek.

Évi javadalmazása: 1000 korona.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám folyó évi június hó 25-ig nyújtsák be.

Székelyudvarhelyt, 1909. június hó 4-én.

Demeter, főszolgabíró.

Faeladási hirdetmény.

Erked község előjárósága közhírré teszi, hogy Erked községnek az erkedi vasuti állomástól mintegy 3 klm. távolságra lévő erdejében a község által vágatott 1000, azaz egyezer méter öl elsőrendű bükk tűzifa ölenkénti 10 K 50 fill. kikiáltási ár mellett Erked község házábanál 1909 évi június hó 14-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adni.

Árverezni szándékozók kötelesek 2000 azaz kétezer koronát készpénzben az árverés megkezdése előtt árverést vezető kezéhez lefizetni.

Árverési feltételek Erked község házábanál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Erked, 1909. május 25-én.

Molnár János,
jegyző.

Schenker János,
bíró.

Szám 2069—1909 ki.

Homoródi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye oklándi járáshoz tartozó, lemondás folytán megüresedett, Homoródszentlászló, Ábránfalva, Sándortelke és Miklósfalva községekből álló Homoródszentlászlói körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. § ában előirt képesítésüket, valamint eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi június hó 17-ig d. u. 4 óráig annál is inkább adják be, mert az elkészen beadott pályázatokat nem fogom figyelembe venni.

Javadalmazás: 1. Körjegyzői fizetés 1600 korona.

2. Természetbeni lakás értéke: 200 korona.

3. Körjegyzői irodai átalány, a négy község állami egyenes adója arányában felosztással: 150 korona.

4. Körjegyzői uti átalánya: 164 korona.

5. Ábránfalva községtől községi nyomtatványokra 25 korona.

Összesen 2139 korona.

Oklánd, 1909. május 26-án.

Szabady Tivadar, főszolgabíró.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar ásványviz

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhaj ellen
Borszéki Fökut, községy ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuviz
Baross, vesebaj ellen



Borhegyi, hujyahajtó
Boholti, üdítő viz
Előpatoki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légsóhurut ellen
Hargitaligeti, üdítő ital



Horgász, étvágygerjesztő
Kásonfőkut (Saluteris) jó és litheum tartalma
Répáti, égvényes ásványviz
Székely-Selters, idült gyomorhajok ellen
Sztójka, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványviz** gyógyhatása és kellemes hatása össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel

Magyar ásványvizekkel a külföld majdnem összes vizei pótolhatók.

Kapható mindenütt!

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.